

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny
im. Najświętszej Maryi Panny
w Częstochowie

PIEŁĘGNACJA STOMII

- Poradnik dla pacjenta -

Opracowała:

mgr piel. Aneta Florczyk – specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego
Anna Banaszkiewicz – specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego

Częstochowa, 2018

Edukacja pacjenta prowadzona w ramach systemu jakości- realizacja standardów akredytacyjnych

Pielęgnacja stomii –informacja dla pacjenta

W zależności od lokalizacji wyróżniamy trzy rodzaje stomii :

Kolostomia- przetoka na jelicie grubym , najczęściej wyłoniona z lewej strony brzucha

Ileostomia- przetoka na jelicie cienkim , najczęściej umiejscowiona z prawej strony brzucha

Urostomia- przetoka moczowa , może zostać wyłoniona w dowolnym miejscu

Bez względu na typ przetoki zasady pielęgnacji są takie same.

Stomia nie jest raną, dlatego też nie wymaga stosowania sterylnej sprzętu .

Śluzówka wyłonionego jelita jest nie unerwiona w związku z tym, dotykając jej pacjent nie odczuwa bólu.

Prawidłowa stomia :

- kształt zbliżony do okrągłego
- śluzówka stomii - czerwona i wilgotna
- wysokość stomii od 1-3 cm

PIELĘGNACJA STOMII

Najważniejszym czynnikiem podczas pielęgnacji prawidłowo wyłonionej stomii to odpowiedni dobór sprzętu do rodzaju stomii i pielęgnacja skóry.

Do mycia skóry oraz stomii zaleca się :

- ciepłą wodę
- łagodne mydło (np. szare lub biały jeleń)
- bawełniane kompresy , płatki kosmetyczne, gąbka do zmywania skóry (**nie używamy waty**)
- do osuszania skóry – ręcznik papierowy , gaziki , płatki kosmetyczne

Przed zmianą worka należy przygotować niezbędne akcesoria:

- worek stomijny
- gaziki do zmycia skóry wokół stomii
- pastę uszczelniająco- gojącą (ważne przy ileostomii , aby płynna treść jelitowa nie uszkodziła skóry
- pierścień uszczelniający
- puder
- środek do usuwania przylepca
- środek ochronny tzw. „ druga skóra”
- miarka
- nożyczki
- lusterko
- worek na odpady

Powyższe produkty są nieocenione wówczas , gdy zaczynają się problemy związane z nieszczelnością sprzętu ,zmniejszonym przyleganiem sprzętu do ciała, podciekaniem treści jelitowej pod przylepiec lub płytkę czy też zapalenie skóry wokół stomii .

ZMIANA SPRZĘTU STOMIJNEGO

1. Odkleić zużyty worek powoli „**od góry ku dołowi**” lekko dociskając skórę przy jednoczesnym jego odciąganiu (przy ileostomii najpierw opróżnimy zawartość worka z treści jelitowej), nie należy zrywać lub zdzierać płytki zbyt szybkim ruchem , ponieważ może to prowadzić do podrażnienia skóry.
2. Zmyć skórę wokół stomii oraz samą stomię (śluzówkę jelita) ciepłą wodą z użyciem delikatnego mydła lub zmywaczy produkowanych przez firmy stomijne .
W czasie oczyszczania śluzówki może pojawić się śladowa ilość krwi – jest zjawiskiem normalnym , gdyż błona śluzowa jelita jest mocno ukrwiona.
3. Osuszyć skórę ręcznikiem , gazikiem itp. (można użyć suszarki do włosów).
4. Wyciąć w worku otwór odpowiadający wielkości i kształtowi stomii . Właściwe dopasowanie rozmiaru i kształtu otworu w płytce lub worku powinno być nieco większe od samej przetoki, a brzegiem stomii – pozostawiamy **2-3 mm** margines nie osłoniętej skóry .
W ciągu 6-8 tygodni po operacji wielkość stomii będzie się stopniowo zmniejszać , w związku z czym konieczne jest, aby w tym czasie mierzyć średnicę stomii przy każdej zmianie worka lub płytki (**zbyt mały otwór** uwierałby błonę śluzową jelita powodując krwawienie i mechaniczne podrażnienie), (**zbyt duży otwór** powodowałby drażnienie nie osłoniętej skóry przez treść jelitową lub mocz).
5. Worek zakładamy „ **od dołu ku górze**” .
6. Zużyte worki i płytki stomijne należy wyrzucić w zamkniętym worku na śmieci do kosza.

Zużytego worka/płytki stomijnej nie wolno spłukiwać w toalecie.

Wymiana sprzętu stomijnego powinna odbywać się w zależności od indywidualnych potrzeb pacjenta. Jeżeli worek/ płytka przylegają prawidłowo do skóry np. nie uległy odklejeniu lub podciekaniu treści jelitowej lub moczu wówczas możemy wymienić sprzęt:

- sprzęt jednoczęściowy co **1-3 dni**.

- zestaw dwuczęściowy – płytka + worek (płytka co **5-7 dni** , worek na płytce wymieniamy **codziennie lub co drugi dzień**).

Stomia pracuje w różny sposób w ciągu dnia : na przykład będzie bardziej aktywna w krótkim czasie po posiłku. Wymiana worka stomijnego powinna odbywać się o określonej porze dnia , najlepiej rano.

Opróżnianie worka- wskazane jest wtedy , kiedy jest on napełniony do **1/3** lub **1/2** pojemności, ale w razie konieczności można robić to częściej , worek opróżniać można w pozycji siedzącej lub stojącej.

CZY MOŻNA SIĘ KĄPAĆ ?

Prysznic można brać zarówno z workiem jak i bez niego . Wydzielina z jelit może pojawić się gdy ciało będzie sputkiwane ciepłą wodą . Należy pamiętać , że przed kąpielą osłaniamy filtr węglowy za pomocą naklejki dołączonej do opakowania worków , gdyż istnieje ryzyko uszkodzenia filtra.

Pacjentowi zalecamy unikanie podnoszenia ciężkich przedmiotów w okresie do **3 miesięcy** po operacji , aby uniknąć ryzyka powstania przepukliny lub przepukliny w bliźnie pooperacyjnej